

Sygn. akt II Ca 468/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny - Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Iwona Tchórzewska (sprawozdawca)

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Grzegorz Grymuza

Sędzia Sądu Rejonowego Jolanta Latoch (delegowana)

Protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Gustaw

po rozpoznaniu w dniu 24 września 2014 roku w Lublinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Banku Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko (...) Funduszowi (...) w W.

o zwolnienie od egzekucji

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie

z dnia 7 lutego 2014 roku, sygn. akt VIII C 38/11

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego (...) Funduszu (...) w W. na rzecz powoda (...) Banku Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt II Ca 468/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 lutego 2014 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt VIII C 38/11, Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie zwolnił od egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie Bogusława Popkiewicza w sprawie o sygn. (...), samochód osobowy V. (...) nr rej. (...), rok produkcji 1997, zajęty w dniu 25 stycznia 2011 roku w sprawie z wniosku (...) Funduszu (...) w W. o egzekucję świadczeń pieniężnych przeciwko dłużnikom M. R. i T. R. (1) oraz zasądził od pozwanego (...) Funduszu (...) w W. na rzecz powoda (...) Bank Spółki Akcyjnej w W. kwotę 515,61 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wyroku Sąd pierwszej instancji wskazał na następujące ustalenia i motywy swego rozstrzygnięcia.

W dniu 25 stycznia 2011 roku, w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez pozwanego przeciwko M. R. i T. R. (1), doszło do zajęcia samochodu osobowego marki V. (...) nr rej. (...), rok produkcji 1997.

W dniu 16 lutego 2011 roku powód przesłał pozwanemu wniosek o zwolnienie ruchomości spod egzekucji, powołując się na treść umowy o przewłaszczenie ruchomości, zawartej w dniu 4 grudnia 2008 roku pomiędzy powodem, a T. R. (1) i Z. R. (jako przewłaszczającym i kredytobiorcami). Do pisma powód dołączył dokument umowy oraz wypowiedzenie umowy kredytu wraz z dowodem odbioru tego pisma przez T. R. (1) w dniu 18 marca 2010 roku.

Zgodnie z treścią § 3 umowy o przewłaszczenie ruchomości, zawartej w dniu 4 grudnia 2008 roku pomiędzy powodem, a T. R. (1) i Z. R., przewłaszczający przenieśli bezwarunkowo w celu zabezpieczenia wierzytelności Banku udział w wysokości 49/100 części w prawie własności samochodu osobowego marki V. (...) nr rej. (...), rok produkcji 1997 oraz przenieśli pozostały udział w wysokości 51/100 w przypadku wypowiedzenia umowy kredytu.

Wypowiedzenie kredytu nastąpiło w stosunku do T. R. (1).

Po wezwaniu pozwanego do zwolnienia zajętego pojazdu, powód wytoczył pozew z zachowaniem ustawowego miesięcznego terminu.

Jako podstawę powyższych ustaleń Sąd pierwszej instancji przyjął dowody wymienione i ocenione w uzasadnieniu orzeczenia.

W ustalonych okolicznościach faktycznych sprawy Sąd Rejonowy uznał powództwo za zasadne.

Sąd wskazał, że powód udowodnił prawo współwłasności zajętego pojazdu w zakresie udziału wynoszącego 49/100, a także fakt wypowiedzenia udzielonego kredytu, powodującego utratę udziału we współwłasności pojazdu przez dłużnika egzekwowanego - T. R. (1).

Sąd zważył, że umowę kredytu oraz przewłaszczenia zawarły wspólnie dwie osoby fizyczne wspólnie – T. R. (1) i Z. R.. Zatem w świetle art. 197 k.c. domniemywać należy, iż byli oni współwłaścicielami pojazdu w częściach równych, to jest przed przewłaszczeniem na rzecz powoda w udziałach po 50/100, a w wyniku dokonanego przewłaszczenia w udziałach po 25,5/100. Z uwagi na charakter ich odpowiedzialności jako kredytobiorców, powodowy bank mógł wypowiedzieć umowę każdemu ze współkredytobiorców lub obojgu łącznie. Skoro zaś powód wypowiedział umowę kredytu dłużnikowi egzekwowanemu, to przypadający dłużnikowi udział zgodnie z treścią § 3 ust. 4 umowy przewłaszczenia przeszedł na własność powoda, zaś Z. R. przysługuje pozostały udział.

Sąd pierwszej instancji podniósł jednocześnie, że bez względu na treść wniosku o zajęcie pojazdu, kluczowe i konstytutywne znaczenie dla ustalenia zakresu zajęcia ma w świetle art. 847 § 1 k.p.c. treść protokołu zajęcia, z którego wynika, że Komornik zajął całą rzecz ruchomą, a nie udział we współwłasności ruchomości.

W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy uznał, że powód na mocy art. 841 § 1 k.p.c. w związku z art. 209 k.c. ma legitymację do wytoczenia powództwa o zwolnienie całego zajętego pojazdu spod egzekucji prowadzonej przeciwko dłużnikowi T. R. (2), który w dacie zajęcia nie był ani właścicielem ani współwłaścicielem zajętego pojazdu. Przepis art. 209 k.c. stanowi bowiem, że każdy ze współwłaścicieli może wykonywać wszelkie czynności i dochodzić wszelkich roszczeń, które zmierzają do zachowania wspólnego prawa. Zatem powołany przepis przyznaje legitymację do działania powodowi we własnym imieniu, w interesie zarówno własnym, jak i Z. R.. Art. 841 § 1 k.p.c. przewiduje, że osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa. Wobec tego, w ocenie Sądu pierwszej instancji, w przypadku, gdy w toku egzekucji zmierzającej do zaspokojenia wierzyciela egzekwującego zajęty został w całości pojazd, którego dłużnik egzekwowany nie jest właścicielem ani współwłaścicielem, każdy ze współwłaścicieli tego pojazdu legitymowany jest samodzielnie do wydobycia zajętej rzeczy ruchomej spod tzw. węzła zajęcia egzekucyjnego, czyli zgłoszenia żądania zwolnienia tej rzeczy ruchomej spod egzekucji, gdyż skierowanie egzekucji narusza prawa współwłaścicieli.

W ocenie Sądu Rejonowego niezasadne było stanowisko pozwanego o nieskuteczności wypowiedzenia, co według pozwanego miałyby wynikać z zawartego w treści wypowiedzenia sformułowania, iż „wypowiedzenie umowy nie będzie miało mocy prawnej w przypadku uregulowania w okresie wypowiedzenia całości zaległych należności”.

Sąd wskazał, że powód zaprzeczył ziszczeniu się tej okoliczności, a pozwany tego faktu nie udowodnił, pomimo spoczywającego na nim ciężaru dowodu.

Orzeczenie w przedmiocie kosztów procesu Sąd Rejonowy uzasadnił treścią przepisów art. 98 § 1 i § 2 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany (...) Fundusz(...) z siedzibą w W., zaskarżając orzeczenie Sądu pierwszej instancji w całości i zarzucając mu naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nieprawidłową ocenę zgromadzonego materiału dowodowego, przeprowadzoną bez uwzględnienia uregulowań w przedmiotowym zakresie.

Wskazując na powyższy zarzut, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację powód (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Nie zachodziły podstawy do uwzględnienia wniosku apelującego o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Z przepisów art. 386 § 2 i § 4 k.p.c. wynika, że uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji może nastąpić tylko w razie stwierdzenia nieważności postępowania, w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo w sytuacji, gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Natomiast w przedmiotowej sprawie nie zachodzi żadna ze wskazanych wyżej podstaw uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, a także apelujący nie powoływał tego rodzaju zarzutów, które mogłyby uzasadniać wydanie tego rodzaju orzeczenia.

Niezasadny jest także wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w całości.

W myśl art. 382 k.p.c. sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Natomiast wyniki uzupełniającego postępowania dowodowego przeprowadzonego w niniejszej sprawie przed Sądem odwoławczym potwierdzają zasadność powództwa wytoczonego przez powoda i tym samym prawidłowość zaskarżonego wyroku, mimo jego częściowo błędnego uzasadnienia.

Z przedstawionych przez strony w postępowaniu apelacyjnym kopii dokumentów, których żadna ze stron nie kwestionowała w zakresie ich zgodności z oryginałem, wynika, że (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. odrębnym pismem z dnia 10 marca 2010 roku wypowiedział umowę kredytu nr (...) z dnia 4 grudnia 2008 roku także w stosunku do Z. R., dla której przesyłka pocztowa zawierająca oświadczenie Banku o wypowiedzeniu umowy została doręczona w dniu 18 marca 2010 roku (złożone przez powoda kopie wypowiedzenia umowy k. 194 i potwierdzenia odbioru k. 195). Z dokumentów złożonych przez pozwanego wynika nadto, że postanowieniem z dnia 31 maja 2011 roku Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku nadał klauzulę wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty Sądu Rejonowego w Lublinie II Nc 191/05 z dnia 22 września 2005 roku, stanowiącemu podstawę egzekucji w sprawie (...), przeciwko małżonkowi dłużnika Z. R., z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową małżeńską. Na tej podstawie (...) Fundusz (...) w W. skierował egzekucję także w stosunku do Z. R. (kopie dokumentów złożonych przez pozwanego k.165-166 akt sprawy).

W świetle dowodów przedstawionych w postępowaniu odwoławczym oraz dowodów przeprowadzonych przed Sądem pierwszej instancji należało więc uznać za udowodnioną okoliczność wypowiedzenia przez G. (...) Bank umowy kredytowej w stosunku do obojga kredytobiorców, to jest zarówno w stosunku do T. R. (1), jak i Z. R.. W tej

sytuacji ostatecznie chyby jest zaś zarzut apelującego o nieskuteczności wypowiedzenia, z uwagi na skierowanie oświadczenia w tym przedmiocie wyłącznie do jednego z kredytobiorców, pozostających we wspólności majątkowej małżeńskiej.

Z tych samych względów bez wpływu na rozstrzygnięcie pozostaje ujawniona na etapie postępowania apelacyjnego okoliczność skierowania egzekucji także przeciwko Z. R., jako małżonce pierwotnego dłużnika T. R. (1). Ponadto trzeba zauważyć, że jak wynika z dokumentów przedstawionych przez stronę pozwaną, w szczególności zaś kopii postanowienia Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z dnia 31 maja 2011 roku, egzekucja wobec Z. R. została wszczęta już po dokonaniu w sprawie (...) zajęcia przedmiotowego pojazdu V. (...) nr rej. (...), a nawet po wszczęciu postępowania w niniejszej sprawie.

Niezasadne są też zarzuty apelującego kwestionujące skuteczność wypowiedzenia umowy kredytu z powołaniem się na zawarte w treści oświadczeń Banku sformułowanie, iż wypowiedzenie nie będzie miało mocy prawnej w przypadku uregulowania, w okresie wypowiedzenia, całości zaległych należności. W tym zakresie trafna jest ocena Sądu Rejonowego co do spoczywania na stronie pozwanej – zgodnie z art. 6 k.c. – obowiązku udowodnienia okoliczności, która miałyby wyłączać skutek dokonanego wypowiedzenia. Okoliczność ta, zaprzeczona przez stronę powodową, nie została jednak wykazana przez pozwanego.

Skoro zaś umowa kredytu została przez powodowy bank wypowiedziana obojgu kredytobiorcom, to zgodnie z treścią postanowienia zawartego w § 3 ust. 4 pkt a) umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie z dnia 4 grudnia 2008 roku na powodowy G. (...) Bank „przeszła pozostała część udziału w prawie własności pojazdu wynosząca 51/100”. Nastąpiło więc przejście pozostałych udziałów we współwłasności pojazdu na powoda, który stał się właścicielem samochodu V. (...) nr rej. (...) w całości.

Wbrew stanowisku apelującego wpisy w Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców oraz w Starostwie Powiatowym nie stanowią dowodu prawa własności i nie dowodzą bezskuteczności wypowiedzenia umowy kredytu. Ponadto podkreślić należy, że powód pismem z dnia 15 marca 2011 roku poinformował Starostwo Powiatowe w L., iż przedmiotowy samochód stał się w całości jego własnością na podstawie umowy przewłaszczenia (k.138, 137, 123).

Stosownie do art. 841 § 1 k.p.c. osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa. Powództwo o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji stanowi zatem środek merytorycznej obrony osoby trzeciej, której prawa zostały przez egzekucję naruszone. Na podstawie art. 841 k.p.c. chronione jest przede wszystkim prawo własności.

Jak wyjaśniono wyżej, powód wykazał, że na podstawie umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie zawartej w dniu 4 grudnia 2008 roku z T. R. (1) i jego żoną Z. R. nabył w całości prawo własności samochodu V. (...) nr rej. (...). Powód był więc na podstawie art. 841 k.p.c. legitymowany do żądania zwolnienia od egzekucji tego pojazdu, który został zajęty w dniu 25 stycznia 2011 roku w postępowaniu egzekucyjnym w sprawie (...).

Ustosunkowując się do pozostałych zarzutów zawartych w uzasadnieniu apelacji należy wskazać, że błędnie podnosi apelujący, iż postępowanie egzekucyjne zostało skierowane tylko do udziału w prawie własności samochodu V. (...) nr rej. (...). Zgodnie z wnioskiem egzekucyjnym, wierzyciel wnosił o zajęcie tego pojazdu oraz prowadzenie egzekucji z przysługujących dłużnikowi T. R. (1) udziałów w prawie własności samochodu. Jak wynika zaś z protokołu zajęcia z dnia 25 stycznia 2011 roku, Komornik dokonał zajęcia całości pojazdu, a nie udziału w jego prawie własności. Trafnie wskazał Sąd Rejonowy, że dla ustalenia zakresu zajęcia istotne znaczenie ma treść protokołu zajęcia (art. 847§ 1 k.p.c.), a spisanie protokołu ma znaczenie konstytutywne.

Należy również wskazać, że niezależnie od treści wniosku wierzyciela nie zostały podjęte przez niego w postępowaniu egzekucyjnym takie czynności, które niweczyłyby dokonane zajęcie w całości czy też w części i ograniczały egzekucję w przedmiotowym zakresie choćby do udziału we współwłasności pojazdu. W szczególności nie stanowi tego rodzaju czynności okoliczność przesłania przez (...) Fundusz (...) w W. do wiadomości Komornika prowadzącego postępowanie

w sprawie (...) odpisu kierowanego do powoda pisma z dnia 3 marca 2011 roku o uznaniu prawa G. (...) Banku do udziału w wysokości 49/100 w prawie własności pojazdu.

Wobec wykazania w toku procesu, że zajęty w toku egzekucji pojazd V. (...) nr rej. (...) nie stanowił własności dłużnika, a jego właścicielem była osoba trzecia (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W., powództwo Banku o zwolnienie od egzekucji zasługiwało na uwzględnienie. Zaskarżony wyrok jest zatem prawidłowy.

Z tych wszystkich względów i na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego uzasadnia art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.